

06. 2013

Inarin Manttaalikunta
Yrjö Mattila
Haapalaaksontie 2
99800 Ivalo

HARE MMM 022:00/2008

Inari 20.6.2013

Kalastusneuvos
Eija Kirjavainen
Maa- ja metsätalousministeriö
Kalastus
Helsinki

Lähetete

Oheisina lähetämme

1. Inarin Manttaalikunnan kokouspöytäkirja 30.5.2013
2. Inarin Manttaalikunnan kannanoton kalastuslain luonnokseen 15.2.2013
3. Lapin Maanmittaustoimistolta hankkimamme Inarijärven kartat 6 kpl (Lapin Maanmittaustoimisto Rovaniemi Riitta Juvonen- Ryynänen)
4. Vesipiirirajankäynnin karttoja, jossa on merkattuna kalastusalueet 2 ja 3
(Kartat pyydetään ystävällisesti palauttamaan; Kari Kyrö, Kittilänratsutie 17, 99870 Inari)

Kartat: Juvonen- Ryynäseltä puhelimitse saadun tiedon mukaan näillä kartoilla on merkattuna puna-rasteroinnilla tilojen erityisten etuuksien kalastusalueita.

Puna- rasteroidut alueet eivät suinkaan ole ainoita kalastusalueita Inarijärvessä. Pinta- aloiltaan huomattavan suuriakin kalastusalueita ja – paikkoja on näiden puna- rasteroitujen alueiden lisäksi merkitty kartalla vaatimattomasti näkyen vain tähdellä ja päätösnumerolla. Niiden rajat on vaikeammin työpöydällä määritettävissä, eikä maastokatselmuksia ole pidetty. (tässä on eräs syy miksi Isojako pitää viedä loppuun!)

Kalastusalue nro 3 (liitekartta N:o 3) on mm. sellainen suuri erityisen etuuden alue joka on näihin maanmittaustoimiston kalastusaluekarttoihin merkattu vain tähdellä ja päätösnumerolla ilman puna- rasterointia. Alue yltää Juutuanjokisuulta- Juutuanvuonolle ja edelleen Mergaminsalmelle. Salmi erottaa Ukonselän ja Kasariselän toisistaan. Alueen pituus on yli 20 km. 3- alue käsittää

koko tämän suuren vesialueen, kaikkine ulokkeineen ja lahtineen. Koko tälle 3-alueelle on kalastusoikeus muutamilla kirkonkylän lohkokunnan taloilla.

Ukonjärvi kokonaisuudessaan kuuluu vesipiirirajankäynnin liitekartta 2:een. Tähän liitekartta 2- alueeseen on merkattu erityinen kalastusetus joillekin Ivalon ja Koppelon kylän taloille. Tämäkin koko yli 10 km pitkän Ukojärven alueelle merkattu talojen etuus on merkattu näihin maanmittauslaitokselta saamiimme kalastusetuskarttoihin vain tähdellä.

Erityisen etuuden kalastuspaikkoja on kymmenittäin, ne on merkattu tähdellä ilman rajausta. Alueet ovat laajuudeltaan huomattavia, eikä tähtimerkintä anna mitään kuvaa niiden koosta.

Kun karttoja tarkastelee näiden 2009- 2011 suoritettujen kiinteistömuodostamistoimitusten perusteella, huomaa selvästi, että **vain suuret selät ovat alueita, joissa näitä erityisen etuuden merkintöjä on vähemmän.** Tälle on luonteva selitys. **Suurten selkien kalataloudellinen saalimerkitys on vähäinen. Käytännössä lähes kaikki ne valtion vedet Inarijärnessä, joilla on todellista kalataloudellista saalimerkitystä, ovat yksityisten tilojen kalastusoikeuksien rasittamia.**

Yrjö Mattila, Inarin Manttaalikunnan pj.

Inarin Manttaalikunta
Haapalaaksontie 2
99800 Ivalo

Ivalo 30.5.2013

Maa- ja Metsätalousministeriö
HELSINKI

Kannanotto ja muutosvaatimukset kalastuslakiluonnokseen 15.2.2013

Inarin Manttaalikunta käsitteli kokouksessaan 30.5.2013 kalastuslakiluonnosta 15.2.2013.

Lakiluonnoksessa on merkittäviä epäkohtia ja puutteita joita Inarin Manttaalikunta esittää muutettavaksi, samalla perustellen muuttamisen tarpeellisuuden.

Epäkohta 1)

41 § Ylä- Lapin kalastusasioiden neuvottelukunta.

Huomio:

Neuvottelukuntaan ei esitetä lainkaan erityisten etuuksien omistajia.

Vaatus ja perustelut:

Ylä- Lapin valtion vesissä on erittäin suuri määrä tiloille nimettyjä erityisiä etuuksia. Näiden etuuksien omistajat ovat alueen merkittävien kalastusoikeuksien omistajien ryhmä. Tämän vuoksi näiden erityisten etuuksien ja erityisperusteisten kalastusoikeuksien omistajien pitää saada nimetä edustajansa neuvottelukuntaan. Koska alueen merkittävimmät kalastusolosuhteet poikkeavat suuresti toisistaan, (vrt.mm. Teno ja Inarijärvi) on harkittava myös mahdollisuutta, että edustaja olisi kuntakohtainen.

Epäkohta 2)

52§ Kalastusoikeuksien yhteensovittaminen erityisellä kalastusalueella. toinen momentti....."Jollei muuta ole määrätty.....lukuun ottamatta Inarijärveä, (Inarijärveä) jossa valtiolle kuuluu kaksi kolmasosaa ja erityisten kalastusalueiden osakaskiinteistöille yksi kolmasosa kestävän kalastuksen enimmäismäärästä."

Huomio:

Inarijärven, harjoitetaan edelleenkin ja enemmän kuin missään muualla, valtionvesialueella kanta- asukkaiden ikäikäiseen ja nykyisiin tilojen erityisperusteisiin oikeuksiin perustuvaa ansio- ja

kotitarvekalastusta. Kalastusta harjoitetaan vuodet ympäriinsä kanta-asukkaiden, tilan- ja kalastusoikeuksien omistajien toimesta.

Tiloille Inarijärveen vahvistetut erityiset etuudet ja oikeudet kattavat käytännössä koko järven ympäristön kaikki todelliset kalastuspaikat. Suurilla selkävesillä, missä kalastuksen harjoittaminen käytännössä on olematonta, näitä erityisiä etuuksia on vähemmän. (Kso. karttaliitteet.) Tiloilla on erityisperusteisia etuuksia kauttaaltaan Inarijärvestä sekä kalastusalueisiin, että kalastuspaikkoihin. Siksi ei ole perusteltua, eikä mahdollista, että tilojen kalastuksen määrä rajattaisiin 1/3- osaan Inarijärven kestävän kalastuksen enimmäismäärästä. Siinä tapauksessa loukattaisiin perustuslain suojassa olevaa erityisten etuuksien omistus- ja käyttöoikeutta.

Vaativuus ja perustelut:

Inarijärvi on Inarinlappalaisten jälkeläisten, Inarinsaamelaisten meri. Se on elättänyt ikiajat rannoillaan asuneet lappalaiset, nykyiset saamelaiset. Nykysaamelaisten esi- isät, lappalaiset, perustivat elinolosuhteidensa turvaksi 1700 ja 1800 luvuilla veromaille tiloja. Näiden tilojen pääelinkeino ja koko elämisen ehto on ollut Inarijärven kalastus. Juuri näille tiloille nuo Inarijärven laajat ja runsaslukuiset erityisperusteiset oikeudet, erityiset etuudet kuuluvat.

Näiden Inarinlappalaisten perustamien tilojen nykyisin kiinteistörekisteriin merkittyjen erityisperusteisten oikeuksien ja etuuksien laajuus ja määrä on nykyisinkin Inarinsaamelaisten elinkeinoperuste- ja kotitarvekalastuksessa juuri Inarijärvestä niin suuri, että tuo suhde kuuluu Inarijärvestä olla kokonaan toisin päin. Kun nyt lakiluonnoksessa nyt esitetään; valtiolle 2/3 ja tilojen osakskiinteistöille 1/3 Inarijärven kestävän kalastuksen enimmäismäärästä, se on väärin.

Oikeampi suhde Inarijärven kalastusoikeudesta on kokonaan toisin päin, eli valtiolle voisi kuulua korkeintaan 1/3 osa ja erityisten etuuksien osakskiinteistöille 2/3 Inarijärven kestävän kalastuksen enimmäismäärästä.

Epäkohta 3)

133 §. Erityistä kalastusetuutta koskevan epäselvyyden ja riidan ratkaiseminen.

"Epäselvyys tai riita, joka koskee erityisen kalastusetuusalueen, tai erityisen kalastusetuuspaikan sijaintia tai ulottuvuutta, taikka kalastusetuuden sisältöä,..... ratkaistaan kiinteistömuodostamislain 101 §:ssä tarkoitettussa kiinteistötoimituksessa."

Huomio:

Erityisperusteiset kalastusoikeudet on käsitelty Ylä- Lapin kuntien vanhoille tiloille kiinteistömuodostamistoimituksissa ja merkitty kiinteistörekisteriin vuosina 2009- 11.

Oikeuksien tarkka sijainti jäi merkitsemättä, myös oikeuksien tarkempi sisältö jätettiin maanmittaustoimiston toimesta käsittelemättä. Nämä asiat on Isojaossakin jätetty aikoinaan kokonaan käsittelemättä, vaikka ne ovat jo silloin olleet olemassa. Nämä oikeudet ovat osa kiinteistön ulottuvuutta ja tilojen varallisuusarvoista omaisuutta. Kaikkien kiinteistön osien tulee olla isojaossa käsiteltyjä. Näin ei pohjoisissa kunnissa vielä ole.

Isojako on kolmessa pohjoisen kunnassa; Inarissa, Enontekiöllä ja Utsjoella tältä osin keskeneräinen.

Vaatus ja perustelut:

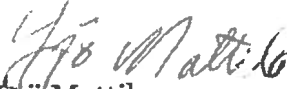
Valtion velvollisuus on viedä näiden kolmen pohjoisen kunnan isojako loppuun. Isojakotoimituksen kulut kuuluvat valtion maksettavaksi. Isojaon loppuun viemisessä on selvitettävä tilojen kalastusoikeuksien tarkka sijainti ja laajuus, sekä erityisten etuuksien ja valtion kalastusoikeuden keskinäinen suhde veden kestävästä kalastuksesta.

On täysin kohtuutonta, että Isojaon keskeneräisyydestä johtuen ja oikeuksien selvittämiseksi yksityiset oikeuden omistajat, valtaosin Inarin saamelaiset, joutuisivat erillisillä omakustanteisilla kiinteistötoimituksilla osoittamaan oikeuksiensa sijainnin ja laajuuden.

Tämän vuoksi isojakon loppuun suorittamisen vaatimus on saatava kirjattua myös tähän kalastuslain kokonaisuudistukseen. Isojaon loppuunsaattamisen jälkeen lakiluonnoksen 133§ merkitys vähenee minimiinsä ja mahdolliset riitajutut koskevat enää lähinnä osakaskiinteistöjen keskinäisiä kiistoja.

Ennen Isojaon loppuunsaattamista kaikki kalastusta koskevat kiinteistömuodostamislain 101§ maanmittaustoimitukset on Ylä-Lapin alueella maksettava valtion varoista.

Inarin Manttaalikunta

Yrjö Mattila
puheenjohtaja

Erkki Lytz
Sihteeri

Asiakirjaosoite:
Kari Kyrö
Kittilänratsutie 17
99870 INARI
karikyro@gmail.com

